

Nr. înregistrare: 389/27.05.2026

Către: DIRECȚIA GENERALĂ DEZVOLTARE RURALĂ

În atenția: Autoritatea de Management pentru Planul Strategic PAC 2023-2027

Subiect: Clarificări, observații și propuneri privind Ghidul consultativ pentru Intervenția DR-12 în urma Reuniunii SGL 1.3. din data de 20.05.2026

Stimată doamnă Director,

În calitate de asociație profesională care reprezintă în România interesele firmelor de consultanță în management și de membru în cadrul UPLR, FEACO și ICMCI, AMCOR promovează un dialog constructiv între mediul consultanței, beneficiarii fondurilor europene și instituțiile de management al programelor.

Documentul de față formulează observații și propuneri de clarificare cu privire la Ghidul consultativ aferent Intervenției DR-12 - Investiții în consolidarea exploataților tinerilor fermieri instalați și a fermierilor cu vârsta de maximum 45 de ani, supus dezbaterii publice de către AFIR/MADR.

Obiectivul principal îl reprezintă îmbunătățirea clarității, predictibilității și aplicabilității practice a pachetului procedural, anterior aprobării acestuia prin Ordin al Ministrului Agriculturii și Dezvoltării Rurale.

Observațiile sunt formulate pentru a sprijini departamentul de specialitate din cadrul MADR în analiza oportunității de includere, completare sau detaliere a anumitor prevederi în documentația finală de implementare.

1. Încadrarea pe componente

Conform noilor modificări, **încadrarea proiectului pe componenta zootehnică** se realizează în funcție de ponderea majoritară a investițiilor în construcții-montaj aferente infrastructurii zootehnice. În practică, această abordare **poate limita artificial accesul anumitor exploatații la componenta relevantă** sau poate conduce la încadrarea unor exploatații zootehnice pe componenta „alte sectoare”, deși investițiile propuse deservește în mod direct activitatea zootehnică.

Un exemplu relevant îl reprezintă proiectele care includ:

- investiții de modernizare a adăposturilor zootehnice;
- și investiții semnificative în utilaje pentru obținerea bazei furajere necesare exploatației.

Astfel, într-o structură investițională de tip: 30% modernizare adăpost și 70% utilaje pentru baza furajeră, proiectul poate pierde încadrarea pe componenta zootehnică, deși investițiile sunt integrate funcțional și deservește exclusiv exploatația zootehnică.

Totodată, **valoarea investițiilor nu poate fi stabilită artificial anterior elaborării documentațiilor tehnico-economice**, întrucât aceasta rezultă în mod obiectiv din:

- studiile de fezabilitate;
- expertizele tehnice;
- soluțiile constructive;
- dimensionarea tehnologică a fermei;
- necesarul real de utilaje și echipamente.

În aceste condiții, impunerea unei ponderi prestabilite pentru construcții-montaj poate genera efecte nedorite, precum:

- majorarea artificială a unor linii bugetare doar pentru îndeplinirea condiției de încadrare;
- diminuarea flexibilității investiționale;
- orientarea investițiilor către structuri bugetare mai puțin eficiente economic;
- afectarea principiului fundamentării tehnico-economice reale a proiectului.

Considerăm că **încadrarea proiectelor ar trebui să se realizeze în funcție de dimensiunea economică a exploatației exprimată S.O.**, la fel cum era specificat anterior în Ghidul consultativ publicat pe AFIR.

2. Principii de selecție

2.1. Principiul deținerii în proprietate a exploatației - componenta sector zootehnic

C.S.Z. 3.2 - Solicitantul deține în proprietate:

- **terenuri și/sau construcție** asupra cărora își propune, prin proiect, **modernizarea și/sau extinderea unităților de producție zootehnice** [...]"

Reducerea punctajului aferent criteriului de selecție C.S.Z. 3.2 privind investițiile în construcții zootehnice, de la 20 la 5 puncte, **diminuează semnificativ relevanța acestui tip de investiții** în cadrul procesului de selecție, deși intervenția urmărește în mod direct stimularea modernizării și dezvoltării infrastructurii sectorului zootehnic.

Investițiile în construcții zootehnice ar trebui prioritizate având în vedere complexitatea și valoarea ridicată a acestora.

Totodată, acest tip de investiții generează valoare adăugată semnificativă la nivelul exploatației, contribuind direct la:

- creșterea capacității de producție;
- îmbunătățirea condițiilor de exploatare;
- eficientizarea activității;
- creșterea competitivității sectorului zootehnic.

Majorarea punctajului aferent criteriului de selecție C.S.Z. 3.2 ar reprezenta un mecanism mai eficient de stimulare a investițiilor în infrastructura zootehnică, fără a impune restricții artificiale asupra structurii bugetului investițional.

Spre deosebire de condiționarea încadrării proiectului pe componenta zootehnică printr-o anumită pondere a investițiilor în construcții-montaj, acordarea unui punctaj suplimentar pentru investițiile în infrastructură permite solicitantului să își fundamenteze proiectul în mod realist, în funcție de necesitățile tehnice și funcționale ale exploatației, rezultate din studiile de fezabilitate și documentațiile de specialitate.

Considerăm necesară **menținerea unui punctaj ridicat pentru acest criteriu**, astfel încât criteriile de selecție să fie corelate cu obiectivul real al intervenției, respectiv stimularea investițiilor productive și modernizarea infrastructurii sectorului zootehnic.

2.2. Principiul promovării tehnologiilor și tehnicilor de producție moderne cu impact redus asupra mediului, eficientizarea utilizării resurselor naturale

Noul prag **minim de 15% aferent investițiilor în agricultura de precizie este excesiv raportat la valoarea maximă eligibilă a sprijinului**, în special pentru proiectele care includ investiții în construcții zootehnice.

Argumentare:

În cazul proiectelor zootehnice, o mare parte din valoarea eligibilă este alocată:

- construcțiilor și instalațiilor tehnologice;
- infrastructurii de biosecuritate;
- echipamentelor obligatorii pentru conformare sanitar-veterinară și de mediu;
- platformelor și sistemelor de gestionare a dejecțiilor;
- utilităților și echipamentelor fixe.

În acest context, obligativitatea unui prag de 15% pentru agricultura de precizie conduce la:

- majorarea artificială a valorii proiectelor;
- diminuarea flexibilității investiționale;
- orientarea forțată către achiziții digitale care nu sunt întotdeauna proporționale cu nevoile reale ale exploatației;
- dificultăți în asigurarea cofinanțării private.

3. Documente necesare întocmirii cererii de finanțare

Documente solicitate pentru terenul agricol

În analiza prevederilor Ghidului solicitantului referitoare la documentele necesare pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenului agricol, se constată că sunt menționate explicit următoarele tipuri de documente: **dreptul de proprietate, contractul de arendă și contractul de concesiune**.

Considerăm oportună **completarea listei documentelor** acceptate pentru dovedirea dreptului de folosință asupra terenurilor agricole prin **includerea expresă a contractelor de comodat și a contractelor de închiriere**, în special pentru exploatațiile din zonele montane și din sectorul zootehnic.

În practică, în numeroase UAT-uri din zona montană, suprafețele de pășuni comunale sunt utilizate în baza:

- contractelor de închiriere încheiate cu autoritățile publice locale;
- contractelor de comodat;
- sau a altor forme legale de dare în folosință.

Aceste forme de utilizare reprezintă modalitatea curentă și funcțională prin care exploatațiile zootehnice își asigură baza furajeră și suprafețele necesare desfășurării activității.

Totodată, **în cadrul submăsurii 6.1 – „Sprijin pentru instalarea tinerilor fermieri”, astfel de documente au fost acceptate** pentru demonstrarea exploatației agricole și a dreptului de folosință asupra terenurilor. În contextul în care intervenția DR-12 urmărește consolidarea și dezvoltarea exploatațiilor agricole, inclusiv a celor înființate și dezvoltate anterior prin submăsura 6.1, considerăm necesară menținerea unei abordări coerente și corelate între intervenții.

Excluderea sau neluarea în considerare a acestor tipuri de documente poate conduce la:

- limitarea accesului la finanțare pentru exploatațiile zootehnice din zonele montane;
- crearea unui tratament neuniform față de intervențiile anterioare;
- afectarea continuității investiționale pentru fermele dezvoltate prin sprijinul acordat tinerilor fermieri.

În acest sens, propunem includerea explicită în cadrul ghidului a contractelor de comodat, contractelor de închiriere și a altor documente legale de dare în folosință a terenurilor agricole, inclusiv a pășunilor comunale, ca documente eligibile pentru demonstrarea exploatației agricole și a dreptului de utilizare a terenurilor.

4. Acordarea unui termen suficient pentru pregătirea proiectelor după publicarea ghidului final

Având în vedere complexitatea investițiilor vizate prin intervenția DR-12, considerăm necesară **acordarea unui interval de timp suficient între publicarea versiunii finale a Ghidului solicitantului și deschiderea sesiunii de depunere a proiectelor (minim 4-6 săptămâni)**, astfel încât potențialii beneficiari să poată pregăti în condiții reale de conformitate documentațiile tehnico-economice aferente investițiilor propuse.

În practică, proiectele care vizează investiții în infrastructura agricolă și zootehnică presupun **parcurgerea unor etape complexe**, precum:

- realizarea studiilor de fezabilitate și a expertizelor tehnice;
- dimensionarea tehnologică a exploatației;
- stabilirea soluțiilor constructive și tehnologice;
- obținerea/actualizarea ofertelor și a devizelor în raport cu forma finală a condițiilor de eligibilitate și selecție.

Totodată, modificările intervenite între forma consultativă și forma finală a ghidului pot influența în mod direct:

- structura investiției;
- eligibilitatea anumitor cheltuieli;
- strategia de punctare;
- încadrarea proiectului pe componenta sectorială;
- dimensionarea bugetului investițional.

În aceste condiții, deschiderea sesiunii într-un termen foarte scurt după publicarea ghidului final ar putea genera:

- depunerea unor proiecte insuficient fundamentate;
- creșterea numărului de clarificări și neconformități;
- dezavantajarea solicitanților care dezvoltă investiții complexe;
- limitarea accesului echitabil la finanțare, în special pentru exploatațiile care necesită documentații tehnico-economice elaborate.

Predictibilitatea reprezintă un element esențial în procesul de pregătire și implementare a investițiilor finanțate din fonduri europene, în special în cazul proiectelor complexe din sectorul agricol și zootehnic, care presupun costuri semnificative și etape tehnice elaborate.

În practică, pregătirea unui proiect implică demararea unor cheltuieli importante anterior depunerii cererii de finanțare, precum:

- elaborarea studiilor de fezabilitate;
- realizarea expertizelor tehnice;
- întocmirea documentațiilor cadastrale și urbanistice;
- obținerea avizelor și acordurilor;
- contractarea serviciilor de proiectare și consultanță;
- actualizarea ofertelor și fundamentarea bugetului investițional.

În aceste condiții, considerăm că **solicitanții trebuie să beneficieze de posibilitatea reală de a cunoaște în mod complet și predictibil toate condițiile de eligibilitate, selecție și încadrare a proiectelor înainte de asumarea acestor costuri și înainte de demararea investițiilor pregătitoare.**

Totodată, lipsa unui interval rezonabil între publicarea ghidului final și lansarea sesiunii poate conduce la asumarea unor costuri nerecuperabile pentru documentații și servicii realizate în baza unor condiții care ulterior se modifică.

În acest context, acordarea unui termen suficient după publicarea ghidului final nu reprezintă doar o măsură administrativă, ci o condiție necesară pentru asigurarea predictibilității, transparenței și tratamentului echitabil al solicitanților, permițând pregătirea unor proiecte mature, corect fundamentate și adaptate formei finale a intervenției.

Prin formularea acestor clarificări, observații și propuneri, AMCOR urmărește creșterea gradului de aplicabilitate, coerență și eficiență administrativă a Intervenției DR-12, în beneficiul beneficiarilor finali și al autorităților de implementare.

Vă rugăm să aveți în vedere, acolo unde este posibil, consultarea asociațiilor profesionale relevante în procesul de actualizare a Ghidului solicitantului.

Vă stăm cu plăcere la dispoziție pentru eventuale consultări sau pentru a contribui, prin intermediul Comisiei Profesionale de Fonduri Europene a AMCOR, la îmbunătățirea cadrului de implementare a PS PAC 2023-2027.

Cu stimă,

Ciprian MORCAN
Președinte AMCOR

Verificat de către Comisia Profesională Agricultură (CPA) a AMCOR

Cristian Găină

Coordonator CPA AMCOR

**Ciprian
Morcan**

Digitally signed
by Ciprian
Morcan

Date: 2026.05.27
09:59:53 +03'00'